



Meie: 24.08.2026, 26012

Teie: 26-0909/01

Vastus: Kultuuriministri määruse "Riigi kultuuripreemiade suurus ja komisjoni töökord" eelnõu kooskõlastamiseks

Käesolevaga saadab MTÜ Eesti Kinoliit vastuse Kultuuriministeeriumi palvele kooskõlastada kultuuriministri määruse „Riigi kultuuripreemiade suurus ja komisjoni töökord“ eelnõu.

MTÜ Eesti Kinoliit ei kooskõlasta määruse eelnõu § 1. „Kultuuripreemiade suurus“ osas.

Kinoliidu ettepanek on indekseerida riiklike kultuuripreemiade suurused tagasiulatuvalt alates 1991. aastast 2,7% aastas, lähtudes põhimõttest, mida rakendatakse kõrgemate riigiteenijate ametipalkade iga-aastases indekseerimises.

Põhjendus

Eesti Vabariigi kultuuripreemiad asutati Vabariigi Valitsuse määrusega 20. augustil 1990. a. Esimesed preemiad määrati ja anti välja 1991. a. ning need on püsinud sisuliselt muutumatuna alates nende loomisest.

Elutööpreemia suuruseks määrati 1991. aastal 1 000 000 krooni. Eurole üleminekul kujunes selle ümardatud väärtuseks 64 000 eurot (matemaatiliselt ligikaudu 63 912 eurot). Sellest ajast alates ei ole preemiasummat muudetud.

Samuti on muutumatuna püsinud riikliku kultuuri aastapreemia suurus. 1991. aastal oli selle suurus 150 000 krooni ning eurole üleminekul ümardati see 9600 euron (matemaatiliselt ligikaudu 9586 eurot).

Seega maksab Eesti riik täna kultuuripreemiade laureaatile sisuliselt sama nominaalsumma, mis 35 aastat tagasi, kuigi selle raha tegelik väärtus ja ostujõud on selle aja jooksul oluliselt vähenenud.

Kultuurivaldkond on preemiasummade külmutamist korduvalt kritiseerinud.

Kultuuriministeerium ja erinevad kultuuriministrid on aastate jooksul väljendanud valmisolekut

EESTI KINOLIIT MTÜ

Registrikood: 80064853

KMKR: EE100568455

IBAN LHV: a/a EE427700771002357187

Telefon: +372 5800 4956

Email: kinoliit@kinoliit.ee

Aadress: [Uus tänav 3, Tallinn 10111](#)

preemiate summade tõstmist kaaluda, kuid seda ei ole seni riigieelarve piirangutele viidates tehtud.

Kinoliidu hinnangul ei ole põhjendatud olukord, kus 35 aasta jooksul ei ole riigieelarvest leitud võimalust korrigeerida kaheksa silmapaistva kultuuritegija tunnustamisega seotud preemiasummasid, samal ajal kui riigi juhtimise ja avaliku teenistuse tasustamisel on indekseerimine kujunenud tavapäraseks põhimõtteks.

Võrdlus kõrgemate riigiteenijate tasustamisega

Ministri ametipalk on määratud kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seadusega ning seda korrigeeritakse iga-aastase indekseerimise kaudu. Viimastel aastatel on ministri kuupalga kasv olnud suurusjärgus 200–400 eurot, ka praeguse ajutise piirangu perioodil on kasv olnud ligikaudu 200 eurot ehk 2,7–2,9% aastas.

Periood	Ministri brutopalk kuus	Muutus
kuni 31.03.2024	ca 7062.-	-
01.04.2024 - 31.03.2025	7445.19	ca +5,4%
01.04.2025 - 31.03.2026	7661.-	+216.- ehk 2,9%
Alates 01.04.2026	7867,95	+207.- ehk 2,7%

Samas on avalikus teenistuses kasutusel ka tulemus- ja muutuvtasud. Rahandusministeeriumi andmetest nähtub, et kantslerite muutuvpalk (tulemustasu, preemia ja muud lisatasud) on praktikas regulaarne ning võib ulatuda mitme tuhande euronii aastas.

Ka Kultuuriministeeriumi näide näitab tulemus- ja muutuvtasu rakendamist:

Aasta	Põhipalga ja regulaarse tasu kogusumma	Muutuvpalk	Aasta kogupalk
2024, Kristiina Alliksaar	79 396,26 €	6700 €	86 096,26 €
2025, Kristiina Alliksaar, 11 kuud	75 749,17 €	13 790 €	89 539,17 €

Ametniku muutuvpalga kogusumma (tulemuspalk, preemia ja lisatasu) võib ulatuda kuni 20%-ni sama aasta põhipalga kogusummast.

Me ei sea kahtluse alla avaliku teenistuse töötasude indekseerimise ega tulemus- ja lisatasude maksmise põhimõtteid. Vastupidi, peame õigeks, et riik korrigeerib oma töötajate tasusid vastavalt majanduskeskkonna muutumisele.

Sama põhimõtet tuleks rakendada ka riigi kõrgeimate kultuuriliste tunnustuste puhul. Kultuuripreemia on Eesti riigi kõrgeim tunnustus inimese elutöö või aasta silmapaistva kultuurilise saavutuse eest. Seetõttu peab ka preemia suurus väljendama selle tunnustuse tänast väärtust, mitte 35 aasta tagust ostujõudu.

Kinoliidu ettepanek

Eesti Kinoliit teeb ettepaneku:

1. Indekseerida riiklike kultuuripreemiade suurused tagasiulatuvalt alates 1991. aastast 2,7% aastas, kasutades eeskujuks kõrgemate riigiteenijate ametipalkade indekseerimise põhimõtet.
2. Rakendada edaspidi kultuuripreemiade iga-aastast indekseerimist, et vältida olukorra kordumist, kus preemiade tegelik väärtus aastakümnete jooksul järjepidevalt väheneb.

Kinoliidu hinnangul on tegemist põhimõttelise küsimusega: kui riik peab õigeks indekseerida oma juhtide ja ametnike töötasusid, peaks sama põhimõte kehtima ka neile inimestele, kelle loomingulist panust riik oma kõrgeimate kultuuriliste autasudega tunnustab.

Palume Kultuuriministeeriumil meie ettepanekut määruse eelnõu menetlemisel arvesse võtta.

Lugupidamisega,

Marika Streimann

MTÜ Eesti Kinoliit

Tegevjuht/juhatuse liige